

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-4Csp/78/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422201991
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8422201991.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobkyne Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. D. XXX, XXX XX C. D., o zaplatenie 1.850,26 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Žalovanej náhradu trov konania voči žalobkyni n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súd dňa 26.10.2022 v jej konečnej úprave pripustenej právoplatným uznesením tunajšieho súdu zo dňa 16.05.2023 č.k. 4Csp 78/2022 - 115 sa žalobkyňa domáhala na žalovanej zaplatenia 1.850,26 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.850,26 eur od 28.03.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tak, že právna predchodkyňa žalobkyne, Všeobecná úverová banka a.s., Mlynské Nivy 1, Bratislava 829 90, IČO: 31 320 155 (pôvodná žalobkyňa, ďalej už len „VÚB a.s.“) dňa 15.07.2019 uzavrela so žalovanou zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytla žalovanej pôžičku na kúpu spotrebného tovaru špecifikovaného v zmluve v kúpnej cene 2.000 eur vo výške 1.790 eur. Žalovaná pri podpise zmluvy uhradila akontáciu vo výške 210 eur a na zvyšok kúpnej ceny jej bola poskytnutá pôžička. Podľa zmluvy žalovaná mala pôžičku splácať v pravidelných 67 mesačných splátkach vo výške 40 eur, a to do celkovej sumy 2.680 eur. Do podania žaloby žalovaná z tejto celkovej sumy zaplatila len 120 eur. Žalovaná tak porušila zmluvnú povinnosť platiť dohodnuté mesačné splátky riadne a včas. VÚB a.s. listom zo dňa 26.01.2020 („Predžalobná upomienka“) vyzvala žalovanú k úhrade dlžných splátok v dodatočnej lehote viac než 30 dní. Žalovanú súčasne upozornila, že ak v stanovenej lehote nedôjde k úhrade aspoň najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnená pôžičku zosplatniť. Žalovaná ani v tejto dodatočnej lehote dlžné splátky neuhradila. VÚB a.s. využila svoje právo veriteľa vyplývajúce jej z čl. 8.2 zmluvných podmienok a ust. 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pôžičku zosplatnila, o čom bola žalovaná informovaná listom zo dňa 22.03.2020 („Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“). K zosplatneniu pôžičky došlo po márnom uplynutí dostatočne dlhlej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v listine „Predžalobná upomienka“ je len najstaršou omeškanou splátkou a neurčuje začiatok plynutia premĺčacej doby. Žalovaná zosplatnený dlh neuhradila. Ku dňu podania žaloby žalovaná mala uhradiť sumu 2.180,26 eur, pozostávajúcu zo 7 splatných mesačných splátok v celkovej výške 280 eur (7 x 40 = 280 eur), a sumy pohľadávky po zosplatnení vo výške 1.690,26 eur. Žalovaná ku dňu podania žaloby zaplatila 120 eur. Celkový dlh žalovanej zo zmluvy o pôžičke tak ku dňu podania žaloby predstavoval 1.850,26 eur (stĺpec „Splátka“ v prehľade splátok a úhrad). Žalobou si žalobkyňa neuplatnila nárok na

zmluvnú pokutu vo výške 214,56 eur (stípec „Pokuta“), a ani náklady na vymáhanie pohľadávky vo (stípec „MP3“). Žalobou si žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania od šiesteho dňa nasledujúceho po „Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti“. Oznámenie bolo zaslané žalovanej obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia je 5 dní. VÚB a.s. pohľadávku voči žalovanej postúpila v celej žalovanej výške zmluvou o postúpení pohľadávok s účinnosťou k 20.04.2023 na žalobkyňu.

3. Spolu so žalobou zástupca žalobkyne predložil súdu listiny, a to notársku zápisnicu N XXXX/XXXX, NZ 54215/2017, zo dňa 11.12.2017 vo veci projektu rozdelenia spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. zlúčením, žiadosť o poskytnutie viazaného úveru zo dňa 15.07.2019, listinu „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“ číslo 9079806348, listiny „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere“, „Obchodné podmienky QUATRO“, informáciu o RPMN a priemernej RPMN, listinu „Predžalobná upomienka“ zo dňa 26.01.2020 spolu s poštovou doručenkou, listinu „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru,“ zo dňa 22.03.2020 a prehľad splátok a úhrad.

4. Súd podaním zo dňa 08.11.2022 v záujme predvídateľnosti súdneho rozhodnutia oznámil zástupcovi žalobkyne predbežné právne posúdenie veci tak, že spotrebiteľský úver v prejednávanej veci považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov, a to o.i. aj z dôvodov nepreukázania splnenia povinnosti veriteľa preskúmať schopnosť žalovanej úver splácať s odbornou starostlivosťou (§ 7 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), a tiež, že súd nepovažuje za preukázané splnenie zákonných podmienok pre predčasné zosplatenie celého úveru. Podaním vyzval zástupcu žalobkyne na predloženie všetkých dokumentoch, na základe ktorých VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ skúmal schopnosť žalovanej úver splácať v zmysle § 7 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

5. Zástupca žalobkyne na toto oznámenie reagoval podaním doručeným súdu dňa 29.11.2022, ktorým oznámil, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu. Vo vzťahu k skúmaniu bonity žalovanej uviedol, že žalovaná spĺňala štandardné rizikové podmienky. Podpisom zmluvy prehlásila, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé, a že ku dňu podpisu zmluvy jej neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie záväzku. Uvedené vyhlásenie je súčasťou zmluvy, žalovaná teda mala možnosť sa s podmienkami zmluvy oboznámiť a tieto nerozporovala. Žalovaná zároveň preukázala výšku mesačného príjmu z titulu zamestnanca a mesačné výdavky. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovanou uvádzané hodnoty javila ako primeraná. Žalobkyňa nemala dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovanej riadne splácať poskytnutý úver a o týchto ani nemohla mať vedomosť. Vo vzťahu k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru poukázala na čl. 10 bod 10.2. zmluvných podmienok, obsahujúci dohodu o podmienkach zosplatenia, a predloženú písomnú výzvu zo dňa 26.01.2020 spolu s doručenkou. Vo vzťahu k oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti uviedla, že list bol zasielaný žalovanej obyčajnou poštou, a o jeho obsahu sa žalovaná mohla dozvedieť najneskôr doručením žaloby. Navyše, zastáva názor, že predmetná listina má len deklaratórny charakter a jej účinky nastanú spätne momentom oboznámenia sa žalovanej s jej obsahom.

6. Uznesením zo dňa 07.02.2023 č.k. 4Csp 78/2022-77 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe, dopĺňujúcemu vyjadreniu žalobkyne a pripojeným listinám v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie spolu so žalobou a jej prílohami bolo žalovanej riadne doručené dňa 17.03.2023. Žalovaná na výzvu súdu nereagovala.

7. Súd spor prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 08.08.2022 za prítomnosti iba žalovanej. Zástupca žalobkyne, ktorému predvolanie bolo riadne doručené dňa 03.07.2023, neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil pracovnou zaneprázdnenosťou a zásadou hospodárnosti konania, a vyslovil súhlas s rozhodnutím vo veci v jeho neprítomnosti. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že úver nemá z čoho platiť, je bez práce. Uviedla, že úver zobrala na zariadenie kuchyne. Zmluvu uzatvárala v obchodnom dome v C. E. a v tom čase bola už bez práce. Mala so sebou pracovnú zmluvu uzavretú s posledným zamestnávateľom, spoločnosťou Volkswagen Bratislava, kde prácu ukončila ešte v zime. Pýtala sa vtedy v obchodnom dome, či je na túto zmluvu dajú úver na kuchyňu a obývačku. Povedali, že áno. Nevie, ako bol zistený jej príjem, keď už nepracovala. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie v celom rozsahu návrhov zástupcu žalobkyne (žalovaná nenavrhol žiadne dôkazy) a vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore zamietol. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

8. Žalovaná nepoprela, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, o tvrdení žalobkyne, že dňa 15.07.2019 VÚB a.s. a žalovaná uzavreli zmluvu o pôžičke evidovanú pod č.9079806348, na základe ktorej sa VÚB a.s. zaviazala poskytnúť žalovanej úver na nešpecifikované zariadenie domu vo výške 1.790 eur, a že žalovaná sa zaviazala zaplatiť celkom 67 pravidelných mesačných splátkach vo výške 40 eur, celkom sumu 2.680 eur. Podľa listiny „Zmluva o spotrebiteľskom úvere QUATRO“ a „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ jednalo sa o viazaný spotrebiteľský úver na kúpu tovaru v kúpnej cene 2.000 eur s akontáciou 10,5% (210 eur) vo výške 1.790 eur s nasledujúcimi parametrami: fixná ročná úroková sadzba 16,76 %, celkové náklady: 890 eur, celková čiastka: 2.680 eur, hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) 16,76 %, splatnosť prvej splátky 20.08.2019, frekvencia splátok vždy k 20. dňu v mesiaci, doba trvania zmluvy 67 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy (ďalej už len „zmluva o úvere“).

9. Žalovaná ďalej nepoprela, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, ani o tvrdeniach žalobkyne, že žalovaná pri podpise zmluvy zaplatila akontáciu v dohodnutej výške 210 eur a že vo zvyšnej časti kúpnej ceny tovaru 1.790 eur bol žalovanej poskytnutý úver, a tiež že žalovaná porušila zmluvnú povinnosť platiť dohodnuté mesačné splátky riadne a včas, a do podania žaloby zaplatila len 120 eur. Podľa prehľadu splátok a úhrad za dobu od 15.07.2019 do 31.08.2022 predloženého žalobkyňou, ktorý žalovaná nijako nespochybnila, žalovaná zaplatila len 3 mesačné splátky vo výške 40 eur, a to dňa 22.08.2019, dňa 20.09.2019 a dňa 22.10.2019, celkom 120 eur. Následne už za uvedené obdobie žiadne úhrady na účet nepoukázala.

10. Z listiny označenej ako „Predžalobná upomienka“ datovanej dňom 26.01.2020 a pripojenej poštovej doručky vyplýva, že týmto listom VÚB a.s. žalovanej s poukazom na zmluvu o pôžičke oznámila, že ku dňu vyhotovenia listiny eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 120 eur a žalovanú vyzvala bezodkladne nedoplatok zaplatiť na špecifikované číslo účtu. Žalovanú súčasne upozornila, že ak do 05.03.2020 nedôjde k úhrade nedoplatku, bude oprávnená úver predčasne zosplatiť. Podľa poštovej doručky list bol žalovanej doručený dňa 31.01.2020.

11. Z listiny označenej ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ datovanej dňom 22.03.2020 súd zistil, že táto listina obsahuje prejav vôle VÚB a.s. adresovaný žalovanej spočívajúci v oznámení, že nakoľko dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradila, dlh zo zmluvy o pôžičke sa stal splatným v celom rozsahu naraz, a výzvu na úhradu sumy 1.850,50 eur.

12. Z rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok vedenej v denníku súdu pod sp.zn. 1OpP 2/2018 zo dňa 30.11.2017 uzavretej medzi VÚB a.s. a VÚB Leasing a.s. ako postupcami a žalobkyňou ako postupníkom, vrátane jej dodatkov č. 1 - č. 6, príloh a žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 20.04.2023 súd zistil, že obe nástupnícke spoločnosti uzavreli so žalobkyňou zmluvu o postúpení pohľadávok, o.i., aj pohľadávky zo zmluvy o pôžičke uzavretej so žalovanou ku dňu postúpenia vo výške 1.850,26 eur.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o pôžičke, tzn. ku dňu 15.07.2019 (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, tzn. k 15.07.2019 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

18. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

19. Vychádzajúc z cit. ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ.

20. Medzi stranami nebolo sporné a súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že zmluva o pôžičke v prejednávanej veci má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaná má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou o pôžičke postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaná zmluvu o pôžičke uzavrela ako spotrebiteľ, tzn., že pri uzatváraní zmluvy o pôžičke nekonala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, vyplýva zo samotného označenia zmluvy ako zmluvy o „spotrebiteľskom“ úvere, označenia druhu úveru ako viazaný „spotrebiteľský“ úver, označenia žalovanej v zmluve údajmi fyzickej osoby – nepodnikateľa, ako aj z celého obsahu predložených zmluvných dokumentov, ktoré obsahujú pojmy ako celkové náklady „spotrebiteľa“, a pod.). Súd poukazuje tiež na argumentáciu zástupcu žalobkyne v spore ustanoveniami spotrebiteľského práva (§ 7 zákona č. 129/2010 Z.z., ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pod.). Niet pochyb, že VÚB a.s. ako banka pri poskytovaní pôžičky konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

21. Jedným z druhov spotrebiteľských zmlúv sú zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľské úvery v čase uzavretia zmluvy o pôžičke v prejednávanej veci upravoval špeciálny zákon, a to Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis. Súd zastáva názor, že pôžička poskytnutá žalovanej na základe spotrebiteľskej zmluvy v danej veci má charakter spotrebiteľského úveru tak, ako ho definuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, a spotrebiteľská zmluva o pôžičke je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch (ďalej už len „zmluva o úvere“).

22. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

23. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

24. Podľa § 7 ods. 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

26. Podľa § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

27. Podľa § 7 ods. 23 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

28. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

29. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10 zo 14. novembra 2017 v znení účinnom k 15.07.2019, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej už len „Opatrenie NBS“) ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa ods. 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa ods. 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítajú na obdobie jedného mesiaca. Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

30. Podľa § 2 ods. 4 Opatrenia NBS celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať.

31. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely ods. 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety, zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom

spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

32. Podľa § 2 ods. 10 Opatrenia NBS na účely § 7 ods. 20 písm. d) zákona sa pri určení peňažných záväzkov súvisiacich s existujúcimi úvermi, pri ktorých je spotrebiteľ spoludlžníkom, na tieto úvery hľadí ako keby bol spotrebiteľ jediným dlžníkom. Ak spoludlžník pri inom úvere žiada o úver spoločne so spotrebiteľom, splátka iného úveru sa započíta iba raz.

33. Podľa § 5 ods. 2 Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú

- a) potvrdenie o príjme spotrebiteľa od zamestnávateľa nie staršie ako tri mesiace,
- b) výpisy z platobného účtu spotrebiteľa, za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktorý nie je vedený u veriteľa, a na ktorom sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- c) informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch spotrebiteľa poskytnuté spôsobom, ktorý umožňuje ukladať a reprodukovat' nezmenené informácie,8) za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktoré nie sú vedené u veriteľa, a na ktorých sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- d) pracovná zmluva vrátane jej dodatkov,
- e) potvrdenie správcu dane o výške príjmov zistených z podaného daňového priznania k dani z príjmov a súčasne doklad preukazujúci príjmy spotrebiteľa v období medzi podaním posledného daňového priznania a posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver,
- f) aktuálne potvrdenie o výške dávky spotrebiteľa podľa osobitných predpisov9) spravidla nie staršie ako tri mesiace,
- g) overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,10)
- h) iný doklad preukazujúci výšku príjmov spotrebiteľa.

34. Podľa § 5 ods. 3 Opatrenia NBS čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa.

35. Podľa cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ bol teda pred uzavretím zmluvy o úvere v prejednávanej veci povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako spotrebiteľa splácať úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti bola žalobkyňa povinná hodnoverne preukázať (§ 7 ods. 16 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V opačnom prípade má to dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Táto vnútroštátna úprava je dôsledkom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá v preambule uvádza: „(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch...(26) Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [5], veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.“. Podľa čl. 8 ods. 1 tejto smernice: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú

bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať“. Podľa judikatúry Súdneho dvora (EÚ) článku 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 je potrebné vykladať tak, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať vždy z úradnej povinnosti (ex officio), tzn., aj bez ohľadu na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany strán, existenciu porušenia povinnosti veriteľa pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky v podobe sankcií (porovnaj napr. rozhodnutia Súdneho dvora (EÚ) C-679/18, C-449/13, C-58/18 a ďalšie).

36. Bolo preto povinnosťou súdu aj v prejednávanej veci zaoberať sa splnením povinnosti VÚB a.s. ako pôvodného veriteľa preskúmať úverovú bonitu žalovanej pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere s dostatočnou odbornou starostlivosťou. Bolo pritom na žalobkyni, ktorá sa zaplatenia pohľadávky zo zmluvy o úvere voči žalovanej domáhala, aby splnenie tejto povinnosti bankou ako pôvodným veriteľom hodnoverne preukázala (§ 7 ods. 16 písm. b) Zákon o spotrebiteľských úveroch). Vychádzajúc z cit. § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch odborná starostlivosť veriteľa predpokladala riadne zistenie a) čistého príjmu spotrebiteľa, b) nákladov na zabezpečenie jeho základných životných potrieb a potrieb osôb, voči ktorým mal vyživovaciú povinnosť, c) výšku splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce jeho príjem. Podľa vcelku už ustálenej judikatúry odborná starostlivosť ďalej predpokladala nie len riadne a úplné zistenie týchto údajov od spotrebiteľa, ale aj ich overenie. Vo vzťahu k príjmu spotrebiteľa je to overenie príjmu spotrebiteľa u jeho platiteľa externým alebo interným zdrojom. Tu súd poukazuje na cit. § 5 ods. 3 Opatrenia NBS, podľa ktorého čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa. Tiež na ust. § 2 ods. 4 Opatrenia NBS, podľa ktorého celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch sa vypočítava ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať. Odborná starostlivosť predpokladala ďalej riadne zistenie a preverenie celkových rodinných pomerov spotrebiteľa, bez ktorých veriteľ nemohol riadne posúdiť výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a základných životných potrieb osôb, ku ktorým mal vyživovaciú povinnosť, a tým ani skutočnú výšku celkových nákladov spotrebiteľa. Podľa judikatúry pri výdavkoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa veriteľ bol povinný výšku týchto výdavkov od spotrebiteľa zistiť, resp. minimálne riadne aplikovať verejne dostupné informácie o údajoch o životnom minime upravené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase preverovania bonity spotrebiteľa (ďalej už len „Zákon o životnom minime“). Odborná starostlivosť veriteľa ďalej predpokladala tiež riadne zistenie a preverenie peňažných záväzkov spotrebiteľa ako dlžníka a spoludlžníka, znižujúcich jeho príjem v jednom alebo viacerých registroch. Bez zistenia a preverenia celkových skutočných príjmov a celkových výdavkov spotrebiteľa a ich porovnania veriteľ logicky nemal možnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa spotrebiteľský úver splácať, a ani zistiť, či spotrebiteľ neprekračuje zákonom stanovený limit, a to limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľský úver splácať a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti (§ 7 ods. 20 až 23 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Porovnaj napr. rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp.zn 33 Cdo 2178/2018 z 25.07.2018, rozsudok Krajského soudu v Prešove sp.zn. 10CoCsp 6/2022 zo dňa 31.03.2022, rozsudok Krajského soudu v Prešove sp.zn. 16CoCSp 15/2022 zo dňa 30.01.2023 a ďalšie.

37. V prejednávanej veci zástupca žalobkyne neuviedol v žalobe žiadne tvrdenia a neoznačil žiadne dôkazy vo vzťahu k skúmaniu úverovej bonity žalovanej VÚB a.s.. Na výzvu súdu podaním zo dňa 08.11.2022 na predloženie všetkých dokladov, ktorými VÚB a.s. overovala bonitu žalovanej, zástupca žalobkyne reagoval písomným podaním doručeným súdu dňa 05.12.2022, v ktorom uviedol, že žalovaná spĺňala štandardné rizikové podmienky, a to bez akejkoľvek bližšej špecifikácie údajov o celkovom príjme a celkových výdavkoch žalovanej, z ktorých VÚB a.s. pri skúmaní bonity vychádzala. V podaní iba uviedol, že podpisom zmluvy žalovaná prehlásila, že všetky v nej uvádzané údaje sú pravdivé. Tiež, že žalovaná preukázala výšku mesačného príjmu z titulu zamestnanca a mesačné výdavky. V podaní neoznačil a spolu s podaním nepredložil súdu žiadne listiny.

38. Z listín predložených zástupcom žalobkyne spolu so žalobou „Žiadosť o poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru a udelenie súhlasu...“ zo dňa 15.07.2019 (čl. 55-56 spisu) a „Zmluva o spotrebiteľskom úvere QUATRO“ do dňa 15.07.2019 (čl. 16 a nasl. spisu) vyplýva, že písomnou

žiadosťou zo dňa 15.07.2019 žalovaná požiadala prostredníctvom sprostredkovateľa CENTRODOM s.r.o. Vojňany 44, prevádzka SNP 1, 059 01 Spišská Belá, IČO: 46363246, o úver vo výške 1.790 eur. Táto listina obsahuje iba základné identifikačné osobné údaje žalovanej (meno, priezvisko, č. OP a kontakty) a súhlas žalovanej na overenie jej príjmu u zamestnávateľa a zdieľanie informácií o bankových obchodoch. Listina „Zmluva o spotrebiteľskom úvere QUATRO“, časť „I: KLIENT“, obsahuje údaje o tom, že žalovaná bola v čase uzatvárania zmluvy o úvere vydatá, nemala nezaopatrené deti a mala byť zamestnaná v spoločnosti Presto s.r.o., Einsteinová 23, 851 01 Bratislava, IČO: 35854197, na dobu neurčitú, jej čistý príjem za posledné 3 mesiace bol 500 eur, 600 eur a 600 eur, a priemerný čistý mesačný príjem 566,67 eur.

39. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že v čase uzatvárania zmluvy o úvere bola už bez práce, a že pri uzatváraní zmluvy o úvere predložila potvrdenie od posledného zamestnávateľa v Bratislave, u ktorého pracovný pomer skončila už niekedy v zime. Bolo tak na žalobkyni, aby hodnoverne preukázala, že VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ skúmala v čase uzatvárania zmluvy o úvere bonitu žalovanej s odbornou starostlivosťou. To znamená, že mala riadne zistené a overené základné údaje, o.i., predovšetkým celkový čistý mesačný príjem žalovanej a peňažné záväzky znižujúce tento jej príjem. Súd tu poukazuje na cit. § 5 ods. 3 Opatrenia NBS, podľa ktorého čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa. A tiež ust. § 2 ods. 4 Opatrenia NBS, podľa ktorého celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať. V prejednávanej veci žalobkyňa za dôkaznej situácie, že žalovaná tvrdila, že v čase uzatvárania zmluvy o úvere bola bez zamestnania a bez príjmu, ničím nepreukázala, že VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ overil zamestnávateľa žalovanej a výšku jej čistého príjmu uvedené v listine „Zmluva o spotrebiteľskom úvere QUATRO“, a to akýmkoľvek interným alebo externým zdrojom v zmysle cit. § 5 ods. 2 Opatrenia NBS. Zástupca žalobkyne síce uviedol tvrdenie, že žalovaná preukázala výšku mesačného príjmu z titulu zamestnanca a mesačné výdavky, avšak na toto tvrdenie neoznačil a nepredložil žiadne dôkazy. Podľa listiny „Zmluva o spotrebiteľskom úvere QUATRO“, časť „II. Zamestnávateľ“, žiadne doklady ohľadne zamestnávateľa žalovanej a výške jej príjmu predložené neboli. Za danej dôkaznej situácie súd preto zastáva názor, že žalobkyňa hodnoverne nepreukázala, že by pre účely skúmania bonity žalovanej VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ mala k dispozícii hodnoverné údaje o tom, že žalovaná bola zamestnaná a o jej čistom mesačnom príjme. Žalobkyňa tak hodnoverne nepreukázala, že VÚB a.s. pre účely posúdenia bonity žalovanej mala k dispozícii základnú položku vyžadovanú ust. § 7 ods. 20 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to čistý mesačný príjem žalovanej a jeho platiteľa. Bez zistenia a overenia príjmu žalovanej pôvodný veriteľ tak nijako nemohol posúdiť schopnosť žalovanej úver splácať.

40. Zástupca žalobkyne v priebehu celého konania tiež neuviedol, či vôbec pôvodný veriteľ, a ak áno, ako, zistil a overil peňažné záväzky žalovanej znižujúcej jej príjem (§ 7 ods. 20 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch). Neoznačil a nepredložil v tomto smere žiadny dôkaz, výpis z údajov v bankovom alebo nebankovom registri klientskych informácií. Žalobkyňa tak hodnoverne nepreukázala ani to, že VÚB a.s. pre účely posúdenia bonity žalovanej mala k dispozícii ďalšiu základnú položku vyžadovanú ust. § 7 ods. 20 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to výšku peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa.

41. Zástupca žalobkyne tiež v priebehu celého konania neuviedol žiadne tvrdenia vo vzťahu k zisťovaniu a overovaniu ďalšej položky rozhodnej pre posúdenie bonity žalovanej, a to nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb žalovanej a osôb, voči ktorým mala vyživovaciu povinnosť (§ 7 ods. 20 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). Listina „Zmluva o spotrebiteľskom úvere QUATRO“ obsahuje údaj o tom, že žalovaná bola vydatá, nemala žiadne nezaopatrené deti a bývala vo vlastnom dome. Listina neobsahuje žiadne údaje o výške nákladov žalovanej na zabezpečenie základných životných potrieb jej, prípadne ďalších osôb. Na pojednávaní žalovaná uviedla, že je chorá, má cukrovku, jej manžel je dôchodca. Zástupca žalobkyne neuviedol a nepreukázal, aké výdavky a v akej výške pôvodný veriteľ pri skúmaní úverovej bonity žalovanej zohľadnil. Tu súd tiež poukazuje na cit. § 2 ods. 5 Opatrenia NBS, podľa ktorého celkovou výškou nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa sa považovala výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa ešte zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom

v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu.

42. Za danej situácie súd nemohol považovať za hodnoverne preukázané, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy o úvere spĺňala limit pre ukazovateľ schopnosti splácať úver, tzn., že tento limit ukazovateľa neprekračoval hodnotu 1 tak, ako to vyžadovalo cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch a § 2 ods. 2 Opatrenia NBS. Tu súd len zdôrazňuje, že pre účely posúdenia splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je relevantné, aká bola skutočná celková rodinno - ekonomická situácia žalovanej v čase uzatvárania zmluvy o úvere, ale akým spôsobom VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ v čase uzatvárania zmluvy pristúpila k zisťovaniu a hodnoteniu bonity žalovanej ako žiadateľa o spotrebiteľský úver. Tzn., či riadne a úplne zisťovala a overovala celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, a to ako jeho celkové čisté príjmy, tak aj jeho celkové výdavky. Spôsob, akým v prejednávanej veci podľa výsledkov dokazovania VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ a ako profesionálny bankový veriteľ zisťovala a overovala všetky položky potrebné pre posúdenie úverovej bonity žalovanej nemožno charakterizovať inak, ako posudzovanie schopnosti žalovanej splácať úver bez úplných a riadne overených údajov, povrchno a bez odbornej starostlivosti.

43. Preto súd považoval za dôvodné konštatovať, že žalobkyňa v prejednávanej veci hodnoverne nepreukázala splnenie povinnosti uloženej veriteľovi ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. povinnosti postupovať pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere s náležitou odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovanej spotrebiteľský úver splácať. Žalobkyňa, na ktorej bolo dôkazné bremeno, hodnoverne nepreukázala, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spĺňala maximálny zákonný limit ukazovateľa schopnosti splácať úver stanovený jednak cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a jednak cit. ust. § 2 ods. 2 Opatrenia NBS. Hodnoverne nepreukázala, že súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a) tohto zákona. Nepreukázanie splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch za následok sankciu v podobe straty oprávnenia žalobkyne požadovať na žalovanej jednorazové splatenie celého spotrebiteľského úveru. Súd zastáva názor, že porušenie tejto povinnosti žalobkyňou má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v prejednávanej veci za následok aj ďalšiu sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru poskytnutého žalovanej, a to z dôvodu, že sa jedná o hrubé porušenie tejto povinnosti veriteľa. Podľa cit. ust. § 11 ods. 2 posledná veta Zákona o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa pritom považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42, teda aj ust. § 7 ods. 21, ktorý stanovuje pre banku maximálny povinný limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa úver splácať.

44. Veriteľ teda v prejednávanej veci pre nesplnenie povinnosti podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch nemá oprávnenie vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie úveru, ktorého konečná splatnosť bola dojednaná na deň 20.03.2025. Preto ani právnym úkonom VÚB a.s. vo veci predčasného zosplatnenia úveru listinami zo dňa 26.01.2020 a 22.03.2020 tak, ako to tvrdil zástupca žalobkyne s poukazom na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nemožno pre ich rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka priznať právne účinky. Keďže pohľadávka banky v čase jej postúpenie na žalobkyňu (20.04.2023) nebola ešte splatnou, postúpenie pohľadávky na žalobkyňu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok bolo v rozpore so zákonom a žalobkyňa nemá v spore vecnú aktívnu legitimáciu na vymáhanie pohľadávky voči žalovanému. K tomu súd bližšie udáva:

45. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere v prejednávanej veci uzavrela VÚB a.s. ako bankový subjekt. Zaplatenia tejto pohľadávky VÚB a.s. sa žalobou v konaní v danej veci však nedomáha banka, ale žalobkyňa, a to s tvrdením, že predmetná úverová pohľadávka banky voči žalovanej vo výške 1.850,26 eur s prísl. jej bola VÚB a.s. postúpená na základe rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok vedenej v denníku súdu pod sp.zn. 1OpP 2/2018 zo dňa 30.11.2017 uzavretej medzi VÚB a.s. a VÚB Leasing a.s. ako postupcami a žalobkyňou ako postupníkom, vrátane jej dodatkov č. 1. - č. 6, príloha a žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 20.04.2023, a to ku dňu 20.04.2023. Bolo preto na žalobkyňu, ktorá nie je

pôvodným veriteľom, ktorý zmluvu o úvere so žalovanou uzavrel, aby svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore preukázala.

46. Aktívnu vecnou aktívnu legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, z ktorého žalobcovi vyplýva uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie aktívnej vecnej legitímácie (ako aj pasívnej vecnej legitímácie) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010). V sporoch s ochranou slabšej strany, ktorým je aj spotrebiteľský spor, súd aktívnu vecnú legitímáciu skúma z úradnej povinnosti, pričom dôkazné bremeno zaťažuje veriteľa (porovnaj napr. rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo 162/2020 zo dňa 27.10.2021, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14CoCsp 52/2020 zo dňa 11.05.2021). Zásadnou otázkou, ktorú pritom súd v rámci skúmania aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v konaní v prejednávanej veci riešil, bola otázka, či boli splnené zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky VÚB a.s. na žalobkyňu (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14CoCsp 52/2020 zo dňa 11.05.2021).

47. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

48. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

49. Podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia.

50. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

51. Podľa § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o doplnení a o zmene niektorých zákonov (ďalej už len „Zákon o bankách“) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len postupník), aj bez súhlasu klienta.

52. Podľa § 17 ods.1 Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu(18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

53. Podľa § 17 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a

b) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na blízku osobu(21aa) spotrebiteľa, a to na základe písomnej žiadosti spotrebiteľa.

54. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže v existujúcom záväzkovom vzťahu dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv a povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku a preto na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje súhlas dlžníka. Cit. všeobecné ustanovenia § 524 ods. 1 a § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre postúpenie pohľadávky vyžadujú vždy písomnú formu, a súčasne stanovujú, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia.

Vychádzajúc z ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie pohľadávky potrebné. Zákon o bankách ako osobitný právny predpis (lex specialis) vo vzťahu k Občianskemu zákonníku v cit. ust. § 92 ods. 8 upravuje osobitné podmienky, za ktorých možno alebo nemožno postúpiť peňažnú pohľadávku patriacu banke, teda tzv. bankovú pohľadávku, buď inej banke alebo inému subjektu, ktorý nie je bankou. Rovnako cit. ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch upravuje podmienky, za ktorých veriteľ nemôže previesť na tretiu osobu práva vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy. Postúpenie pohľadávky, ktoré je v rozpore s cit. ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách alebo § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch je v rozpore so zákonom a podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky v rozpore so zákonom je vylúčené (zakázané).

55. Z cit. ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách je možné vyvodiť, že spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky môže byť len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktorá je už splatná. Podľa tohto ustanovenia banka má oprávnenie postúpiť pohľadávku alebo jej časť, s ktorou je dlžník v omeškaní po dobu stanovenú zákonom, a to o viac ako 90 kalendárnych dní, a to napriek písomnej výzve banky. Tieto zákonné podmienky musia byť pritom splnené kumulatívne. Tu súd na podporu tohto záveru, v nadväznosti aj na vymedzenie pohľadávky na účely ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách zástupcom žalobkyne v konaní, poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3CoCsp 23/2021 zo dňa 16.02.2022, podľa ktorého: „29. Z uvedeného vyplýva, že by bolo v rozpore s účelom zákona o bankách a viedlo by k neúnosnému právnemu stavu, ak by banky postupovali „živý úver“ na akýkoľvek subjekt, ktorého činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad NBS. V takomto prípade by sa spotrebiteľia vstupujúci do zmluvného vzťahu s bankou ocitli v zmluvnom vzťahu s iným nebankovým subjektom. Uvedené by bolo v rozpore s požiadavkou náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od dodávateľa vyžadovaná v súlade so smernicou o nekalých obchodných praktikách... 35. Špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplatný úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať (akokoľvek) bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín používať prirodzene zahŕňa aj zosplatnenie úveru alebo určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.“ (porovnaj tiež napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9CoCsp 50/2021 zo dňa 15.02.2022). Banka má teda nepochybne právo postúpiť na iný subjekt aj celú úverovú pohľadávku. Pre takýto postup je však nevyhnutné, aby banka pred postúpením úverovú pohľadávku v súlade so zákonom predčasne zosplatnila.

56. V prejednávanej veci veriteľ pre nesplnenie povinnosti podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch nemal oprávnenie úverovú pohľadávku, ktorej konečná splatnosť nastane až dňa 20.03.2025, predčasne zosplatniť. Postúpenie nezosplatnenej bankovej pohľadávky (tzv. živého úveru) pred termínom jeho konečnej splatnosti je v rozpore s cit. ust. 92 ods. 8 Zákona o bankách, ako aj cit. ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na uvedené právne závery súd preto uzavrel, že nakoľko žalobkyňa nepreukázala splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie bankovej úverovej pohľadávky VÚB a.s. bankou na ňu, stanovených v cit. ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ako aj § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nepreukázala ani to, že je v konaní vecne aktívne legitimovaná. Ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách upravuje osobitné podmienky, za ktorých možno alebo nemožno postúpiť peňažnú pohľadávku banky, teda tzv. bankovú pohľadávku, buď inej banke alebo inému subjektu, ktorý nie je bankou. Ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch upravuje podmienky, za ktorých banka nemôže previesť na tretiu osobu práva vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy. Postúpenie pohľadávky, ktoré je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách alebo ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch je v rozpore so zákonom a podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky v rozpore so zákonom je vylúčené (zakázané). Za danej situácie preto súd žalobu žalobkyne pre nedostatok jej aktívnej vecnej legitimácie v konaní zamietol.

57. Navyše, súd zastáva názor, že žalobkyňa nepreukázala, že by VÚB a.s. ako pôvodný veriteľ bola pred postúpením úverovej pohľadávky na ňu splnila zákonné podmienky pre jej predčasné zosplatnenie vyžadované ust. § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka pre predčasné zosplatnenie úveru dohodnutého v splátkach vyžadujú výzvu veriteľa adresovanú a preukázateľne doručovanú spotrebiteľovi, obsahujúcu upozornenie na aktuálny

dlh a výslovné upozornenie na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celej úverovej pohľadávky naraz z dôvodu nezaplatenia aktuálneho dlhu. Podľa cit. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka právo na zaplatenie celej úverovej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Právo podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565, môže veriteľ pritom vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace trvá. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr. Táto je však upravená v § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Do splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

58. V prejednávanej veci VÚB a.s. listinou „Predžalobná upomienka“ datovanou dňom 26.01.2020 žalovanú upozornila, že ku dňu 26.01.2020 má aktuálny nedoplatok na splátkach predmetného úveru vo výške 120 eur (3 mesiace x 40 eur) a výslovne ho upozornila, že ak do 05.03.2020 nedôjde k úhrade uvedeného nedoplatku na splátkach, bude oprávnená úver predčasne zosplatiť. Žalovaná nepoprela a súd nemal pochybnosti, že zaplatila celkom 3 splátky, poslednú splátku splatnú dňa 20.10.2019. Dňom 20.02.2020 sa žalovaná tak dostala do omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 20.11.2019 viac ako tri mesiace. VÚB a.s. tak mala oprávnenie úver predčasne zosplatiť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.11.2019, na nedoplatok ktorej žalovanú upozornila listom zo dňa 26.01.2020, po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti tejto splátky, teda od 20.02.2020, do splatnosti nasledujúcej splátky splatnej dňa 20.03.2020. Žalobkyňa predložila súdu listinu vyhotovenú VÚB a.s. označenú ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“, datovanú dňom 22.03.2020, tzn. dňom nasledujúcim po splatnosti splátky nasledujúcej po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre ktorú veriteľ mohol pristúpiť k zosplateniu celej úverovej pohľadávky naraz. Preto súd zastáva názor, že právo VÚB a.s. na zosplatenie celej pohľadávky z úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.11.2019, na zaplatenie ktorej bola žalovaná predžalobnou upomienkou dňa 26.01.2020 upozornená, dňom 20.03.2020 banke zaniklo. Oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.03.2020 preto nemožno priznať právne účinky predčasného zosplatenia úverovej pohľadávky tak, ako to predpokladá citovaná právna úprava. Vo vzťahu k tvrdeniu zástupcu žalobkyne, že k zosplateniu došlo vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením úveru, súd udáva, že pred zosplatením úveru listom zo dňa 22.03.2020 žalovaná nebola v omeškaní viac ako 3 mesiace so splátkou bezprostredne splatnou, teda splátkou splatnou dňa 20.02.2020.

59. Navyše, žalobkyňa nijako nepreukázala, že by listina „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ zo dňa 22.03.2020 sa bola vôbec dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Aj keď žalovaný tvrdenie žalobkyne o informovaní o predčasnom zosplatení touto listinou nespochybnil (k žalobe sa nijako nevyjadril), to neznamená, že žalobkyňa, na ktorej bolo v konaní dôkazné bremeno vo vzťahu k doručeniu tohto oznámenia do dispozičnej sféry žalovaného (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka), toto dôkazné bremeno aj uniesla. Tu súd v nadväznosti na súdu argumentáciu zástupcu žalobkyne, že listina o zosplatení úveru má len deklaratórny charakter, poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 36/2000 zo dňa 15.12.2000, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. 4/2021, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoCsp 26/2021 zo dňa 10.03.2022, sp.zn. 8CoCsp 16/2021 zo dňa 28.02.2022, sp.zn. 3CoCsp 23/2021 zo dňa 16.02.2022, a ďalšie). Keďže žalobkyňa toto skutočnosť nepreukázala, súd predčasnému zosplateniu spotrebiteľského úveru aj z tohoto dôvodu nemohol priznať právne účinky.

60. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo.

62. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

63. Súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaná mala tak úspech v konaní v plnom rozsahu a prislúcha jej voči žalobkyni nárok na náhradu trov v plnom rozsahu trov. Žalovaná si nárok na náhradu trov neuplatnila a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú. Preto súd žalovanej žiadnu náhradu trov voči žalobkyni nepriznal.

Poučenie:

Proti výrokom I. – II. toho rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad, pracovisko Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).